

WPROWADZENIE

Choć praktyka tłumaczenia filmowego, a nieco później telewizyjnego, ma historię niemal równie długą jak historia filmu i telewizji, studia teoretyczne nad przekładem audiowizualnym – ten termin zyskał w ostatnich latach w Polsce przewagę nad używanymi również, nieco redukcyjnymi, określeniami „tłumaczenie filmowe” i „tłumaczenie filmów” – to jedna z młodszych dziedzin *Translation Studies*. Na Zachodzie pierwsze poważniejsze prace na ten temat zaczęły powstawać właściwie dopiero na początku lat dziewięćdziesiątych i skupiały się głównie na technicznych parametrach dubbingu i napisów w filmach, jednak rozwój technologii i pojawienie się nowych form przekazu medialnego sprawiły, że zakres zagadnień badawczych szybko się poszerzył. Od początku XXI wieku liczba publikacji dotyczących różnych aspektów przekładu audiowizualnego wzrasta lawinowo, a w odpowiedzi na zwiększające się zapotrzebowanie rynkowe na tłumaczy o specjalizacji medialnej uniwersytety coraz częściej organizują także studia podyplomowe lub specjalistyczne w tym zakresie.

W Polsce, mimo że o tłumaczeniu filmowym pisał już w latach osiemdziesiątych Marek Hendrykowski, a w latach dziewięćdziesiątych przekładem intersemiotycznym zajęła się w ośrodku poznańskim Teresa Tomaszewicz, znaczący wzrost liczby publikacji na ten temat daje się zauważyć zaledwie od kilku lat i wciąż nie nadąża jakby za dynamicznym rozwojem sytuacji na rynku medialnym, zaś nauczanie przekładu audiowizualnego ogranicza się do pojedynczych kursów i wykładów monograficznych na niektórych uniwersytetach. Stąd pomysł poświęcenia tłumaczeniu audiowizualnemu osobnego numeru „Przekładańca”, obejmującego nie tylko artykuły teoretyczne i analityczne o różnych problemach związanych z tą dziedziną, ale także wypowiedzi praktyków, którzy opisują swoje doświadczenia z przekładem na potrzeby kina i telewizji – jest to przecież zagadnienie interesujące zarówno dla uczonych, jak i praktykujących tłumaczy, dla osób związanych z mediami oraz oczywiście dla samych widzów, o czym przekonują ożywione dyskusje na temat przekładów filmów i programów telewizyjnych prowadzone na forach internetowych. Zapraszamy zatem do dyskusji o przekładzie audiowizualnym, z nadzieją, że będzie się ona toczyć owocnie dalej, z pożytkiem dla nas wszystkich.